

1. Gelijkenissen zijn er om over na te denken

Vorig jaar waren Annette en ik een week in Engeland. We bezochten toen in Cambridge verschillende kerken een Evensong, een avondgebed, onder andere in de kapel van Trinity College, een onderdeel van de universiteit. Daar in Trinity College hoorden we een steengoede preek. Toen we weer thuis waren in Rotterdam bekeek ik de website van Trinity College en kwam ik nog een andere preek tegen, die daar ook was gehouden, en die ging over de wijze en de dwaze meisjes. Het was een preek van Ian McFarland, een Amerikaans theoloog die lang in Cambridge hoogleraar geweest is.

Die preek boeide me enorm, want Ian McFarland gaf een uitleg van de gelijkenis, die ik nog nooit had gehoord, en die ik heel erg de moeite waard vind. Die uitleg wil ik je vanmiddag doorgeven, om over na te denken. Want dat is precies waarom Jezus gelijkenissen vertelde. Hij wilde dat de boodschap niet meteen duidelijk zou zijn, maar dat we erover zouden nadenken. Juist door erover na te denken, komt de boodschap van de gelijkenis meer en meer uit de verf. En het is dus helemaal niet zo vreemd dat gelijkenissen soms op verschillende manieren worden uitgelegd. Dat is misschien juist wel de bedoeling. De gelijkenis is als een diamant die je vanuit verschillende hoeken bekijkt en waaruit verschillende kleuren naar buiten schijnen.

2. Wat wil dat zeggen, dat je lamp brandt?

Maar we beginnen bij het begin, en dat is een stukje waar iedereen het over eens is. Jezus vertelt over tien meisjes die op weg gaan, de bruidegom tegemoet. Hoe ging dat in die tijd? Een bruidegom haalde zijn bruid op en nam haar mee naar hun nieuwe huis. Onderweg werden ze opgewacht door vrienden en bekenden, allemaal met een lamp of een fakkel in hun hand. En zo groeide de stoet aan, op weg naar het huis waar het feest gevierd zou gaan worden.

Maar we hebben gelezen wat er gebeurt. De tien meisjes zijn enthousiast aan het wachten, maar het duurt véél langer dan ze denken. Ze worden moe, ze gaan op de grond liggen en ze vallen alle tien in slaap. Totdat er opeens stemmen klinken: 'De bruidegom komt eraan!' Ze schrikken alle tien wakker, en wat blijkt? Bij alle tien is de olie in hun lampjes zo goed als op. Maar vijf meisjes hebben reserve-olie meegenomen. Zij hebben geen probleem. De andere vijf hebben wel een probleem. Hun lampjes gaan uit.

'Ach, mogen wij ook wat olie van jullie?' vragen ze aan de vijf wijze meisjes. Maar die weigeren. 'Nee', zeggen ze, 'als we onze reserve-olie gaan delen, dan hebben we geen van allen genoeg. Ga maar naar de winkel en koop wat extra olie voor jullie zelf!'

Dat doen de dwaze meisjes, maar in de tijd dat zij weg zijn, komt de bruidegom. De vijf wijze meisjes gaan met hem mee, de feestzaal in. En de deur van het huis gaat dicht.

Als dan de dwaze meisjes aankomen, is de deur dicht en op slot. 'Heer, heer,' roepen ze, 'doe open voor ons!' Maar de deur blijft dicht. De bruidegom zegt: 'Ik ken jullie niet.'

Eén ding is heel duidelijk, voor alle uitleggers: de wijze meisjes hebben vooruit gedacht. Zij hebben zich gerealiseerd dat het misschien wel heel lang kan gaan duren. Ze hebben zich op alles voorbereid en extra olie meegenomen. En hoe je de gelijkenis verder ook uitlegt, dit is een belangrijk punt, ook voor ons! Je kunt je afvragen: wat betekent dat, een brandend lampje? Wanneer heb je nou een brandend lampje? Nou, daar heeft Jezus al eerder iets over gezegd, in Mattheüs 5. Hij zegt daar in vers 14 tot 16: 'Jullie zijn het licht van de wereld. (...) Laat uw licht zo schijnen voor de mensen, dat zij uw goede werken zien en uw Vader, die in de hemelen is, verheerlijken.'

Als jij de liefde van God uitstraalt, dan brandt jouw lamp. Als jij klaarstaat voor anderen, dan brandt jouw lamp. Als jij vrede sticht, als jij bruggen bouwt, als jij integer bent en opkomt voor het recht, dan brandt jouw lamp. Als jij het evangelie deelt met anderen, dan brandt jouw lamp. Als jij verbonden bent met God, dan brandt jouw lamp. En hoe donkerder het is om jou heen, hoe moeilijker

de situatie is, hoe belangrijker het is dat je lamp blijft schijnen, dat je licht niet uitdooft.

En weet je, dat gevaar is niet denkbeeldig. Hoeveel mensen zijn er niet om je heen, die zijn afgehaakt? Die niet meer geloven, die afscheid hebben genomen van God en van Zijn Woord en van de kerk? Ik vind het vaak aangrijpend op een reünie. Dan is het vaak spannend om aan de ander te vragen: 'Doe je

nog iets met geloof?' En je voelt een soort opluchting als de ander inderdaad nog steeds God dient.

3. Hoe kun je een voorraad reserve-olie aanleggen?

Jezus zegt: 'Zorg voor voldoende olie, want het kan weleens heel lang gaan duren voordat Ik terugkom.' En het leven is soms heel donker en heel ingewikkeld. Ik liep daarover na te denken, deze week, over die vraag: hoe kun je een voorraad reserve-olie aanleggen? En ik moest denken aan een aantal mensen. Gewoon een aantal voorbeelden.

Ik heb hier een boek over christenen in Korea, in de Tweede Wereldoorlog, toen Korea bezet werd door Japan. Die christenen werden door de Japanners gevangengezet en zo afschuwelijk gemarteld, dat ik daarover geen details ga vertellen. Je zou er niet van slapen. Wat deden de christenen? Natuurlijk, iedereen was ontzettend bang. Maar de schrijfster van dit boek, Esther Ahn Kim, vertelt hoe ze ging vasten, om zichzelf te trainen in toewijding aan God. Een week lang nam ze niets te eten en zelfs ook niets te drinken. Vervolgens tien dagen. Ze schrijft: 'Ik ben er vrij zeker van dat ik dicht bij de dood ben geweest.' Maar ze ervoer ook een enorme zegen. Ze zegt: 'Opnieuw voelde ik een vrede die ik nooit eerder had gevoeld. Ik las veel in de bijbel en zorgde ervoor

belangrijke hoofdstukken uit het hoofd te leren, voor het geval ik op een dag zonder mijn bijbel in de gevangenis zou komen te zitten.' Zo was Esther Ahn Kim een voorraad aan het aanleggen, een voorraad reserve-olie.

Johannes Hus, de kerkhervormer in Tsjechië, die leefde rond 1400, werd gearresteerd om zijn trouw aan de Bijbel en aan het Evangelie. Hij wist dat hij waarschijnlijk op de brandstapel zou komen. En wat deed hij? Heel doelbewust ging hij oefenen. Hij hield zijn hand boven een vuur om zich voor te bereiden op zijn laatste test. Hij wilde de martelingen kunnen doorstaan zonder Jezus te verloochenen. Hij wilde trouw zijn tot het einde. Zo bouwde hij een voorraad reserve-olie op.

Ik herinner me een vrouw, van een jaar of veertig, die tot geloof kwam. Heel plotseling en ook heel doorleefd. Wat gebeurde er? Ze ging de Bijbel lezen en ze stopte niet meer. Als een spons zoog ze de Bijbel op. Wat speelde daarbij mee? Ze wist dat ze een oogziekte had en dat ze blind zou worden. Ze wilde zoveel mogelijk van die Bijbel in zich opnemen om het vol te kunnen houden. Ze wilde dat haar tankje vol zou zijn.

Wat doe jij eigenlijk om je voor te bereiden op moeilijke tijden? Weet je, het is goed dat je hier bent, of meekijkt. Vroeger heette een kerkdienst een godsdienstoefening. Godsdienst moet geëoefend worden. Je hebt training nodig. Heb je al een gebedspartner, om samen mee te bidden? Misschien je eigen man of vrouw, als je die hebt, of een goede vriend of vriendin. En vasten, doe je dat weleens? Een dag niet eten, of misschien alleen maar niet snoepen, als je voor een belangrijke beslissing staat. Zo gebeurt dat in Handelingen 13 ook, kijk het maar na. Bidden en vasten zijn belangrijke geestelijke oefeningen. Jezus zegt over de boze geesten: 'Dit soort krijg je niet weg, dan alleen door bidden en vasten' (Mattheüs 17: 21).

Leer bijbelteksten uit je hoofd. Bijvoorbeeld de tekst van de dag, van de Bijbelapp, leer hem uit je hoofd, zodat je geest vervuld wordt met het Woord van God. Zing liederen, zodat je die ook uit je hoofd leert. Er kunnen tijden komen dat je erop zult gaan teren. Mijn vader werd dement, maar de Psalmen kon hij tot het einde toe opzeggen. En ze bleven hem tot het einde toe troosten en ontroeren.

Vandaag vierden we het Heilig Avondmaal. En ook dat helpt: trouw blijven in de kerkdiensten en in het vieren van het Heilig Avondmaal. Daar rust zegen op, en het maakt je sterker in je band met God.

De wijze meisjes, ze hebben reserve-olie bij zich. Ze weten: 'Het kan lang duren voordat de bruidegom komt. En het kan weleens heel donker zijn.' Ze zijn op alles voorbereid. Hoe is het met u, met jou, met mij? Hoe is jouw voorbereiding? Wat doe jij aan geestelijke training? Juist in de Adventstijd komt die vraag op ons af. Hoe bereiden we ons voor op de ontmoeting met Jezus, met de hemelse Bruidegom? Hoe bereiden we ons voor op de bruiloft van het Lam, van Jezus, met ons als Zijn Bruid? En hoe komen we de donkere periode door, dat we nog moeten wachten? Geestelijke oefening, om het vol te houden in moeilijke tijden. Het is belangrijk, onderschat het niet!

4. En als dan toch je tankje leeg raakt...?

Terug naar Ian McFarland. Ook hij wijst erop in zijn preek, hoe belangrijk dat is: reserve-olie. 'En toch... toch...' zegt hij, 'is dat uiteindelijk niet doorslaggevend. Want hoeveel olie je ook meeneemt, je weet niet wanneer de bruidegom komt. Zelfs een reservetankje met olie kan opraken. Als het écht lang gaat duren, heeft niemand meer olie.' De vraag is dan ook: wat is nou de grootste fout van die dwaze meisjes? Is dat het gebrek aan olie? Ja, zeker is dat een enorme fout! Maar als de bruidegom nóg langer wegblijft, en nóg langer, dan zullen ook de wijze meisjes een keer zonder olie zitten. Wat zegt Jezus Zelf eigenlijk? Wat is voor Hem de les uit deze gelijkenis? Hij zegt in vers 13: 'Wees dan waakzaam, want u weet de dag en ook het uur niet waarop de Zoon des mensen komen zal.' Het gaat dus om waakzaamheid, maar wat bedoelt Jezus daarmee? Die meisjes vielen alle tien in slaap. Ook de wijze meisjes. Dus dát kan Jezus niet bedoelen met waakzaamheid. Wat dan wel? McFarland zegt: 'De grootste fout van de dwaze meisjes is, dat ze weglopen! Waakzaamheid betekent: op je post blijven!'

Als de dwaze meisjes merken dat hun olie op is, gaan ze weg. Ze gaan naar de winkels. Maar zijn die open dan, midden in de nacht? Jezus vertelt niet, dat ze erin slagen om olie te kopen. Hij vertelt alleen dat ze weer terug komen. Alleen: dan zijn ze te laat. Ze hebben de bruidegom gemist, en nu missen ze ook de bruiloft. Op het moment dat de bruidegom kwam, hadden ze er moeten staan! Natuurlijk, met brandende lampen! Maar toen hun olie op was, hadden ze vooral niet weg moeten gaan. De bruidegom zou immers wel zorgen voor álles wat er nodig zou zijn. Ook voor nieuwe olie, zoveel ze wilden. Maar het punt is: ze waren er niet,

om hem te begroeten. Dat kwam omdat ze geen olie hadden, dus daar zit wel het grondprobleem. Maar nú ze geen olie hadden, hadden ze nóóit weg moeten lopen, nóóit!

Wat is waakzaamheid? Waakzaamheid betekent: dat je op je post staat. Dat je je

door niets en niemand laat afleiden van je taak: de bruidegom opwachten, uitkijken naar Jezus, je richten op Hem alleen. Daarnet had ik het over die reserve-olie. En u en ik, jij en ik, wij worden vanmiddag allemaal opgeroepen om een reservetankje aan te leggen. Om werk te maken van geestelijke training, geestelijke oefening. Maar zelfs als je je best doet, zelfs als je trouw met Jezus leeft, kan er een moment komen dat je tankje leeg is. Dat het licht van je lampje heel zwak wordt. Er kan een tijd komen dat je moe bent, intens moe, en dat je aan het eind van je Latijn bent.

Natuurlijk, je wilt het graag: licht verspreiden, het Evangelie doorgeven, mensen helpen. Je wilt het graag: christen zijn met uitstraling, aanstekelijk geloven. Maar voor je gevoel breekt alles je bij de handen af. Je hebt niet meer de energie om verder te denken dan je eigen leven, je eigen wereldje. Daar heb je je handen al méér dan vol aan.

En als dat zo is, als je tankje leeg is, denk dan aan die dwaze meisjes. Wat je vooral níét moet doen, dat is: weglopen. Naar de winkels gaan om olie te kopen. Want als je dat doet, dan denk je meer aan je táák (licht verspreiden) dan aan je Bruidegom, Jezus, de komt! Je gaat olie kopen om je táák te vervullen, maar intussen mis je de ontmoeting met je Redder, met je Verlosser.

5. Belangrijker dan jouw lamp is jouw Bruidegom!

Dit is een valkuil waar veel mensen in trappen. Hoe gemakkelijk kun je in een crisissituatie je geloof niet kwijtraken? Dan probeer je krampachtig je taken te blijven uitvoeren, je loopt naar de winkels voor olie, maar je vergeet je hemelse Redder. Het kan zómaar gebeuren, na een burnout, of na een scheiding, of na een drama in het gezin of in de familie, of na een ernstige ziekte, of na een faillissement, dat de Bijbel dicht blijft, dat de kerk uit beeld raakt, dat er niet meer van komt om te bidden en dat God zo uit je leven verdwijnt. Maar als dat dreigt te gebeuren, denk dan aan de dwaze meisjes. Vél belangrijker dan jouw stralende l mp is jouw stralende Br idegom!

Dus n gmaals: zorg voor voldoende reserve-olie. Maar  ls je tankje leeg raakt, loop dan nooit weg! Blijf wachten op Jezus, blijf je oog gericht houden op de Bruidegom die in aantocht is. D t is waakzaamheid. D t is Advent. 'Ik blijf de Heer verwachten, mijn ziel wacht ongestoord.'

'Wat iedereen ook zegt, ik ga niet weg!'

Vandaag heeft Jezus Z lf je bemoedigd. In de tekenen van brood en wijn heeft Hij het gezegd: 'Ik ben jouw leven, Ik ben jouw kracht, Ik ben jouw redding.' Het Heilig Avondmaal is een versterking van je geloof, en het is ook een reminder: Jezus z l terugkomen. We vieren deze maaltijd, 'totdat Hij komt'. Blijf trouw aan Hem, wat er ook gebeurt! Hij komt met Zijn overvloed. Hij komt met nieuwe olie, en ook jouw lamp zal weer gaan stralen. Blijf wachten op Hem. Want Hij is je Bruidegom. Hij heeft je bij je naam geroepen. Je bent van Hem. Amen.